

1. Õppe- ja kasvatus eesmärgid

Tööõpetusel on põhihariduse lihtsustatud õppekava alusel õpetatava lapse arengus ja eluks ettevalmistusel täita oluline roll. Tööõpetuse kaudu omandab laps ainekavas fikseeritud baasoskused, lapsel kujuneb hoiak ja harjumus tööd teha ning teadvustub tööprotsess. Laps hakkab oma tegevust planeerima ja õpitud oskuste puhul ka enesekontrolli sooritama. Tööõpetus aitab õpilasel kujuneda eluga võimalikult iseseisvalt toimetulevaks isiksuseks, kes suudab ja tahab teha võimetekohast tööd. Tööõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu ja rahulolu praktilise töö tegemisest ning selle tulemustest, väärtustab tööd ja töö tegijat;
- 2) väärtustab ja hoiab rahvuskultuuri;
- 3) tunnetab oma loomingulisi võimeid ja oskusi; kavandab ja teeb teoks oma ideed, hindab ja vajaduse korral korrigeerib valmistööd;
- 4) oskab kasutada suulisi ja kirjalikke tööjuhendeid, teksti ja lihtsaid tööjooniseid;
- 5) tunneb ja kasutab säästlikult erinevaid materjale, tunneb töövahendeid ja materjalide töötlemisviise, järgib tööprotsessis ohutuid ja ergonoomilisi töövõtteid;
- 6) hoiab puhtust ja korda ning täidab isikliku hügieeni nõudeid;
- 7) teab tervisliku toitumise vajalikkust, lähtub toitu valides ja valmistades tervisliku toitumise põhimõtetest; käitub teadliku tarbijana;
- 8) töötab üksi ja koos teistega, väärtustab tööks vajalikke isiksuseomadusi ning mõistab, miks on erinevad oskused ja hoiakud igapäevaelus ning tulevases tööelus olulised.

2. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (1.-2. klass)

1.–2. klassi õpilaste juhtivaks meeleks on tajuvõime. Tööõpetuse tundides õpitakse kõikide meeltega tajuma objekte ja kujutisi enda ümber, õpitakse eristama värvusi ja erinevaid materjale. Käeliste tegevuste käigus areneb lapse tähelepanu, nägemis-, kompimis- ja ruumitaju ning motoorika. Kujundatakse vaatlemis-, võrdlemis-, järjestamis- ja rühmitamisoskust. Õpilaste motoorika arengut toetavad rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise ja voltimise baasoskused, mida nad omandavad vastavalt oma võimetele. Töö käigus õpitakse ka suulisi lühikorraldusi kuulama ja täitma ning küsimustele vastama. Õpitegevuse käigus aktiveeritakse õpilaste kõnetegevust, arendades seeläbi nende suulist väljendusoskust.

Õpilased täidavad ülesandeid valdavalt koostegevuses eeskuju või näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi.

Õppetegevuse käigus kujundatakse korraharjumusi ja tööoskusi. Õpetaja suunamisel õpitakse tundma ja valima töövahendeid (sh digivahendeid) ning töövõtteid, õpitakse kasutama töövahendeid, arvestades õpitud ohutusreegleid. Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama ilu enda ümber.

1. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
PABERI-JAKARTONGITÖÖ Šablooni kasutamine: lihtsamate esemete ja kujundite joonistamine šablooni järgi. Lõikamine: paberist šablooni järgi	1) joonistab šablooni abil lihtsamaid kujundeid; 2) rebib sirgjooneliselt; 3) lõikab silma järgi ning kontuuri (sirgjoon) mööda	Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus	Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel

joonistatud lihtsamate esemete ja kujundite väljalõikamine; õhukese puuvillase riide lõikamine silma järgi. Koolutamine: rebitud ja lõigatud kujundite koolutamine pliatsi või kääride abil. Liimimine: paberi liimimine tasapinnaliselt alusmaterjalile; koolutatud paberi liimimine osaliselt; lõnga liimimine alusmaterjalile kontuuri järgi; loodusliku materjali liimimine. Voltimine: lihtsamate esemete voltimine paberist.	paberitükke ja ribasid.		
VOOLIMINE Voolimise algvõtted: pigistamine, vajutamine, silumine, osadeks jaotamine, rullimine, veeretamine. Lihtsa üheosalise objekti voolimine. Savi ja plastiliini töötlemine veeretamise, rullimise, surumise, venitamise ja pigistamise võtteid kasutades.	1) voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid.	Keskfond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus	Loodusõpetus Eesti keel
MEISTERDAMINE Looduslikust materjalist lihtsate esemete ja kujundite valmistamine plastiliiniga liitmise ja liimimise teel. Looduslikust materjalist ja makulatuurist vormitööd.	1) tunneb ära kasutatavaid materjale (paber, plastiliin, savi, looduslik materjal jne); 2) kasutab õpetaja juhendamisel õigesti ja ohutult lihtsamaid töövahendeid; 3) hoolitseb koostegEVuses õpetajaga oma töökoha ja -vahendite korrasoleku ning isikliku hügieeni eest.	Kultuuriline identiteet Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine	Inimeseõpetus Loodusõpetus

2. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
PABERI-JAKARTONGITÖÖ Šablooni kasutamine: lihtsamate esemete ja kujundite joonistamine šablooni järgi. Lõikamine: õhukese kartongi lõikamine etteantud sirgjoont mööda; õhukese puuvillase riide lõikamine silma järgi. Koolutamine: rebitud ja lõigatud kujundite koolutamine pliatsi või kääride abil. Liimimine: paberi liimimine tasapinnaliselt alusmaterjalile; koolutatud paberi liimimine osaliselt; lõnga liimimine alusmaterjalile	1) tunneb ära ja nimetab kasutatavaid materjale (paber, kartong, plastiliin, savi, riie, lõng, looduslik materjal jms); 2) joonistab šablooni abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab neid õpetaja juhendamisel; 3) kasutab joonlauda sirgjoone tõmbamiseks; teeb voltimise teel lihtsamaid esemeid; 4) voldib ruudu diagonaalselt pooleks.	Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Matemaatika Loodusõpetus Eesti keel Kunst

kontuuri järgi; loodusliku materjali liimimine. Voltimine: lihtsamate esemete voltimine paberist.			
VOOLIMINE Savi ja plastiliini töötlemine veeretamise, rullimise, surumise, venitamise ja pigistamise võtteid kasutades.	1) kasutab õpitud voolimisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine jms).	Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine Tervis ja ohutus Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond ja meediakasutus	Loodusõpetus Eesti keel Inimeseõpetus Matemaatika
MEISTERDAMINE Looduslikust materjalist lihtsate esemete ja kujundite valmistamine plastiliiniga liitmise ja liimimise teel.	1) meisterdab looduslikust materjalidest erinevaid esemeid ja kujundeid; 2) hoolitseb õpetaja suunamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku ning isikliku hügieeni eest.	Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Inimeseõpetus Eesti keel Matemaatika Loodusained
TEKSTIILITÖÖD Puu villase riide lõikamine silma järgi ja šablooni abil, kujundite väljalõikamine riidest.	1) lõikab puuvillast riidet silma järgi ja šablooni abil.		

3. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (3.-5. klass)

3.–5. klassis jätkub õpetaja osalus õpilaste tegevuses, õpiülesandeid sooritatakse suulise juhendamise, eeskuju ja näidise järgi. Tähelepanu pööratakse lihtsate kirjalike töökorralduste mõistmisele ning nende täitmisele. Õpetaja suunamisel rakendab õpilane omandatud õpioskusi, vajades seejuures pidevat meeldetuletamist ning kordamist. Uued oskused kujundatakse ühistegevuses õpetaja juhendamisel. Järjepideva õpetuse tulemusena õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima, omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama. Õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid, erinevaid lahendusi. Õpetaja juhendamisel omandavad õpilased esmased digivahendite kasutamise oskused, õpivad kasutama lihtsamaid robotoikavahendeid.

3. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
PABERI-JAKARTONGITÖÖ Rebimine: kontuuri järgi paberist lihtsamate kujundite rebimine. Mõõtmine: paberil ja kartongil vajalike pikkuste mõõtmine täissentimeetrites. Šablooni kasutamine: õhukese puuvillase riide lõikamine šablooni järgi. Koolutamine: ruumilised paberitööd ja kompositsioonid erineva laiuse, pikkuse ja värvusega paberiribadest. Soonimine: paksema paberi ja õhema kartongi soonimine jämeda	1) eristab erinevaid looduslikke ja tehismaterjale, nimetab ja võrdleb õpetaja abiga materjalide omadusi (õhuke, paks, jäme, peenike, pehme, kõva, painduv, tugev jt); 2) valib õpetaja juhendamisel erinevaid töötlemisviise ning kasutab töövahendeid õigesti; 3) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, vaatleb ja kirjeldab õpetaja abiga töövõtet tutvustavat videot või pilti;	Tervis ja ohutus Teabekeskond	Loodusõpetus Eesti keel Kunst

nõelaga voltimise hõlbustamiseks. Lõikamine: paberist, õhemast kartongist, riidest ja nahast mitmesuguste kujundite lõikamine kääridega; paberisse teravaotsaliste kääridega erikujuliste aukude lõikamine. Liimimine: paberi, kartongi, lõnga loodusliku materjali liimimine tasapinnale ja osaline liimimine ruumilise efekti saavutamiseks. Voltimine: ruudu-, ristküliku ja ringikujulise paberi voltimine keskkoha leidmiseks. Lihtsate esemete ja figuuride voltimine., riide, naha ja	4) viib alustatud töö iseseisvalt lõpule; 5) kasutab materjale õpetaja juhendamisel säästlikult; 6) kasutab joonlauda: mõõdab paberil pikkusi täissentimeetrites, tõmbab sirgjooni läbi ühe ja kahe punkti; 7) valmistab juhendamisel voltimise teel lihtsamaid kujundeid; 8) lõikab kääridega mitmesuguseid kujundeid erinevast materjalist: paberist, õhemast kartongist, vildist, fliisist, riidest.		
VOOLIMINE Voolimine: õpitud võtete valimine ja kasutamine (inimja loomakujundid, metsaalune metsaelanikega). Detailide õige liitmine ja tööde viimistlemine.	1) valib ja kasutab õpitud töövõtteid erinevate kujundite ja esemete voolimisel.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Eesti keel Inimeseõpetus
MEISTERDAMINE Erinevate materjalide ja töövõtete kombineerimine; traadi painutamine; naha rullimine ja põimimine; paberskulptuur.	1) valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumi- ja lauakaunistusi, korrastab ja kaunistab ühistegevuses oma klassiruumi; 2) katab ja koristab õpetaja juhendamisel lauda.	Kultuuriline identiteet	Eesti keel Matemaatika Loodusained
TEKSTIILITÖÖD Õmblemine: nõela niidistamine, sõlme tegemine. Kahe auguga nõöbi õmblemine. Eelpiste tikkimine.	1) paneb niidi, heegelniidi, lõnga sukanõela silmast läbi; 2) tikib eelpistet; 3) heegeldab jämeda heegelnõelaga ketti; 4) torkab õpetaja juhendamisel naaskliga auke.	Tervis ja ohutus	Matemaatika Vene keel
MODELLEERIMINE Looduslikust materjalist ja makulatuurist vormitööd (sambla- ja õlepallid, lehepärg, lihtsamad linnu-, looma- ja inimfiguurid ning lihtsamad seaded).	1) meisterdab looduslikust materjalist ja makulatuurist mitmesuguseid töid.	Väärtused ja kõlblus	Kunst Matemaatika

4. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
MEISTERDAMINE Meisterdamine erinevatest materjalidest: paber, kartong, majapidamisjäägid, nahk, karusnahk, riie, lõng, puit, vineer, õhuke plekk, vask- ja alumiiniumtraat, looduslik	1) meisterdab erinevatest materjalidest, valib õpetaja juhendamisel materjalide käsitlemiseks sobivaid töövahendeid, käsitleb tuttavaid töövahendeid õigesti ning ohutult; 2) töötab õpetaja suulise juhendamise järgi, mõistab ja täidab õpetaja	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Tehnoloogia ja innovatsioon Väärtused ja kõlblus Tervis ja ohutus	Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel

materjal (hundinuialehed), taimematerjal. Materjali valik ja kasutamise võimalused.	juhendamisel ka lihtsaid kirjalikke tööjuhendeid; 3) kasutab mõõtmisel joonlauda ja mõõdulinti, märgib õpetaja juhendamisel joonlaua abil punkte ja tõmbab jooni erinevatele pindadele/materjalidele.		
ÕMBLEMINE Nõela niidistamine, sõlme tegemine; eelpiste (kontuuri järgi traageldamine); ühekordne õmblus, käsitsi palistamine (nukutekk); kannaga nõõbi õmblemine (sokija kindaloomad).	1) paneb niidi nõelasilmast läbi; 2) teeb käsitsi lihtõmblust (traageldab); 3) õmbleb riidele kahe auguga nõõbi; 4) kirjeldab ja analüüsib oma tööd õpetaja juhendamisel, sh kirjaliku kava järgi (võrdleb oma tööd näidisega); 5) hindab tulemuse kasutamist ja esteetilisust).	Tervis ja ohutus Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus	Loodusõpetus Eesti keel
HEEGELDAMINE Alg- ja ahelsilmused (kett, kaardikaunistused.	1) heegeldab erineva jämedusega materjalist ketti; 2) heegeldab alg- ja ahelsilmust; 3) otsib ja valib ühistegevuses ideid tööde valmistamiseks, märkab esemetel rahvuslikke elemente.	Kultuuriline identiteet Elukestev õpe ja karjääriplaneerim ine	Inimeseõpetus Loodusõpetus Eesti keel
NAELA LÕÕMINE Kujundite, mustrite ja mosaiikide moodustamine puit- või vineeralusele kontuuri järgi; naela kasutamine pleki augustamiseks.	1) kasutab materjale säästlikult, 2) leiab õpetaja juhendamisel võimalusi materjalide korduskasutamiseks; 3) teab olulisemaid tähtpäevi, kaunistab juhendamisel tähtpäevadeks ruumi.	Elukestev õpe ja karjääriplaneerim ine	Loodusõpetus Eesti keel
TOIDU VALMISTAMINE Laua katmine, kaunistamine ja koristamine. Lihtsate võileibade valmistamine, joogi pakkumine. Käitumisnormid.	1) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite (nt võileivad, küpsisetort), koostades eelnevalt ühistegevuses vajalike toiduainete ostunimekirja; 2) valib valmistatud toidu serveerimiseks sobivad lauanõud, katab ja koristab lauda.	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutus	Eesti keel Loodusõpetus Inimeseõpetus

5. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
KÄSITÖÖ Heegeldamine: heegelnõela ja materjali omavaheline sobitamine, heegelnõela käsitlemine, põhisilmuste (alg-, ahel- ja kinnissilmus) heegeldamine, tingmärgid. Silmuskudumine: varraste ja lõnga omavaheline sobitamine, silmuste loomine; parempidine silmus, tingmärk, ripspinna kudumine, silmuselise ja sõlmelise ääre kudumine, silmuste mahakudumine, kootud eseme viimistlemine.	Õpilane: 1) tikib üherealisi pisteid; 2) heegeldab alg-, ahel- ja kinnissilmuseid, heegeldab edasi-tagasi ridadena; 3) oskab õpetaja abiga valida omavahel sobivaid vardaid ja lõnga; 4) koob parempidiseid silmuseid edasi-tagasi ridadena; 5) traageldab väljalõigatud detaile;	Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Matemaatika Loodusõpetus Eesti keel Kunst

Õmblemine: puuvillase kanga parema ja pahema poole eristamine; käsiõmblusmasinaga õmblemine, ohutusnõuded õmblusmasinaga töötamisel, sirge õmbluse õmblemine paberil ja riidel (ilma niidita ja niidiga), õmblemise eeltööd: lõigete ääristamine, väljalõikamine, traageldamine, triikimine.	6) õmbleb riidele kannaga ja/või kannata nõopi; 7) kasutab triikrauda õpetaja juhendamisel; 8) oskab sooritada lihtsamaid (üksikuid) töövõtteid videojuhendite järgi.		
KODUNDUS Toitumine: toiduained ja toitained (Piim ja piimasaadused, muna, aedviljad, konservid ja pooltooted). Toitumisrežiim. Toiduvalmistamine: eeltöötlemata toiduainete ettevalmistamine ja serveerimine. Võileibade valmistamine. Toor- ja segasalatid. Salatikastmed. Toidud kuumutamata kohupiimast. Keetmata magustoidud. Joogid. Etikett: Lauakatmise põhinõuded. Käitumine lauas. Hügieen. Isikliku hügieeni nõuded, esteetilisus toiduvalmistamisel ja serveerimisel. Kodu korrashoid. Puhastus- ja korrastustööde abivahendid. Töö kavandamine ja korraldamine.	1) koristab klassiruumi, valib sobivad koristusvahendid; 2) oskab käsitsi nõusid pesta; 3) korrastab oma töökoha ja töövahendid, järgib hügieeninõudeid toidu valmistamisel; 4) valmistab juhendamisel lihtsamaid toite, loeb õpetaja koostatud kohandatud retsepti, tunneb selles sisalduvaid ühikuid (teelusikatais, supilusikatais, klaas, gramm), oskab kasutada elektroonilist köögikaalu; 5) katab laua vastavalt menüüle ja täidab elementaarseid lauakombeid.	Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine Tervis ja ohutus Keskcond ja jätkusuutlik areng Teabekeskcond ja meediakasutus	Loodusõpetus Eesti keel Inimeseõpetus Matemaatika
TEHNOLOOGIAÕPETUS Mõõtmine: pikkuse, laiuse, paksuse, läbimõõdu mõõtmine joonlauaga. Märkimine: piki- ja ristjoonte tõmbamine pliiatsiga, kujundi märkimine šablooni järgi. Saagimine: prussi ristikiudu saagimine, vineerist kujundite väljasaagimine jõhvsaga, võnksaega. Naelutamine: detailide omavaheline ühendamine naeltega. Peiteldamine: mitteläbiva ava peiteldamine. Vestmine: sälkamine, liistu või prussi kaunistamine sisselõigetega. Praktilised tööd: kassakarp, lõikelaud, lindude söögilaud, mänguauto, lillekepp.	1) kasutab joonlauda esemete mõõtmisel; 2) märgib juhendamisel toorikule punkte, sirgjooni, ristjooni, šablooni abil ringjooni ja kaari; 3) ühendab detaile (nt liim-, kruvija naelliite, mähkimise või jootmise abil); 4) jätkab puitliistust etteantud pikkusega detaile; 5) saab õpetaja juhendamisel kõverjoonelisi kujundeid; viimistleb pinda viili ja lihvpaberiga; 7) kasutab ohutult õigeid töövõtteid.	Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Inimeseõpetus Eesti keel Matemaatika Loodusained

5. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (6.-7. klass)

6.–7. klassi õpilased suudavad meelde jätta lihtsamad töövõtted ja nende kasutamise järjekorra, õpivad tööprotsessi kavandama. Kujundatakse töö planeerimise ja tulemuste hindamise oskusi: õpilast suunatakse küsimuste abil kirjeldama, milline võiks olla planeeritava töö tulemus; harjutatakse töö planeerimisel kirjalikke tööjuhendeid kasutama. Tööde valmimisel suunatakse

õpilasi oma tööd kommenteerima ja sellele hinnangut andma, näidist valmistööga võrdlema. Olulisel kohal on nii enda kui ka teiste töö väärtustamine. Arendatakse suutlikkust teha kaaslastega koostööd ja raskuste ilmnemisel abi küsida. Õppetegevuses kasutatakse erinevaid digivahendeid ja digikeskkondi, arvestades sealjuures ka autoriõigustega.

6. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
KÄSITÖÖ Kavandi joonistamine ja selle alusel lihtsa eseme valmistamine. Tikkimise materjalid ja töövahendid nende omavaheline sobivus. Pistete tikkimine. Ringselt heegeldamine. Ringselt kudumine. Soki kudumine juhendi järgi. Õmblusmasina niiditamine, lihtõmbluse õmblemine. Kahekordse palistuse ja õmbluse õmblemine. Taskute õmblemine. Tööde lõpetamine ja viimistamine.	1) kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid; 2) valib tikkimiseks sobivaid materjale ja töövahendeid; 3) tikib kaherealisi pisteid; 4) heegeldab ringselt, tunneb heegeldamise ja kudumise õpitud tingmärke; 5) koob parem- ja pahempidiseid silmuseid; 6) koob ringselt; 7) õmbleb õmblusmasinaga lihtõmblust.	Tehnoloogia ja innovatsioon Kultuuriline identiteet Väärtused ja kõlblus Tervis ja ohutus:	Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel Inimeseõpetus
KODUNDUS Kodu koristamise põhimõtted. Rõivaste hooldusmargistused. Lihtsamate toitade valmistamine retsepti järgi. Tutvumine tervisliku toitumise põhimõtetega. Viisakas käitumine söömise ajal.	1) katab lauda vastavalt tähtpäevale; 2) tunneb pesu- ja hooldusmärke; 4) loeb retsepti, kasutab õpetaja juhendamisel ohutult õigeid töövõtteid toiduainete töötlemisel; 5) rakendab juhendamisel tervisliku toitumise põhitõdesid toidu valmistamisel; 6) oskab serveerida lihtsamaid toite ja täidab elementaarseid lauakombeid.	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutus Kultuuriline identiteet	Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel Inimeseõpetus
TEHNOLOOGIAÕPETUS Höövlitera seadistamine. Erikujuga detailide hõõveldamine puitmaterjalist. Täisnurga saavutamine nelikantliistu hõõveldamisel. Keel- või risttapi märkimine ja töötlemine detailide ühendamiseks. Erinevate puurimisoperatsioonide teostamine detailide valmistamisel. Detailide ühendamine erinevaid liiteid kasutades. Valmistatavate detailide viimistlemine. Hügieeni, korra ja puhtuse nõuded. Lihtsamate digivahendite kasutamine.	1) oskab kasutada erinevaid mõõt- ja märkimisvahendeid; 2) hõõveldab antud mõõtmetega nelikantliistu, silindrit ja koonust; 3) märgib ja töötleb baaspindu, ristja keeltappi; 4) puurib avasid akutrelliga ja puurpingil; 5) ühendab detaile (nt liim-, kruvija tappliitega, jootmise või neetimisega); 6) viimistleb valmistatud esemeid: toonib (peitsib), pahteldab ja värvib; oskab töötada lihtsama videojuhendi järgi, pildistab oma tööetappe ja/või valmis tööd; kasutab ohutult õigeid töövõtteid.	Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus Tervis ja ohutus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Inimeseõpetus Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel

7. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
KÄSITÖÖ Lihtsate esemete kavandamine ja valmistamine. Lihtsamate heegel skeemide ja koekirjade lugemine. Ääre- ja vahepitside heegeldamine. Kinnaste kudumine. Kahe eri värvi lõngaga kudumine Õmblusmasina käsitlemine ja nendega õmblemine. Sissevõtete õmblemine. Nööpaukude tegemine. Valminud tööde viimistlemine ja hooldamine.	1) kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid; 2) tikib kaherealist pistet; 3) loeb juhendamisel lihtsamaid heegelskeeme ja koekirju, vajaduse korral otsib neid veebist; 4) heegeldab ääre- või vahepitse; 5) koob kahe eri värvi lõngaga; 6) käsitseb õmblusmasinat, õmbleb kahekordset palistust ja/või kahekordset õmblust.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Kultuuriline identiteet Väärtused ja kõlblus Tervis ja ohutus	Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel Inimeseõpetus
KODUNDUS Rõivaste korrastamine. Triikraua ning pesumasina kasutamine. Lihtsamate toitude iseseisev valmistamine.	1) kasutab juhendamisel lihtsamaid võtteid rõivaste korrastamisel; 2) sorteerib pesu värvi ja materjali järgi, oskab pesumasinal pesuprogramme valida, tunneb triikimismärke, oskab vastavalt tingmärkidele triikimisel temperatuuri valida; 3) valmistab iseseisvalt lihtsamaid tervislikke toite; 4) oskab kasutada mõõtenõusid ja kaalu ning teisendada mahu- ja massiühikuid õpetaja juhendamisel; 5) kasutab õpetaja juhendamisel ohutult lihtsamat köögitehnikat (röster, mikrolaineahi, köögikombain, elektripliit jm); 6) oskab juhendamisel sorteerida prügi (paber ja papp; pakend; taara, klaas ja olme).	Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutus Kultuuriline identiteet Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus	Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel Inimeseõpetus
TEHNOLOOGIAÕPETUS Puittoorikust detailide järkamine. Detaili läbimõõtu mõõtmine ja kontrollimine. Rööptappide märkimine ja töötlemine. Avade silinder- ja reguleeritava puuriga puurimine. Kõverjooneliste kontuuride tikksae ja lintsaega saagimine. Silindriliste ja astmeliste detailide puidust treimine.	1) järkab puittoorikust detaile 45° nurga all; 2) märgib toorikule kõverjoonelise kontuuriga detaile; 3) mõõdab juhendamisel detaili läbimõõtu nihikuga ja kontrollib harkkaliibriga; 4) oskab ühendada detaile vähemalt kahel erineval moel; 5) märgib ja töötleb juhendamisel rööptappe; 6) puurib avasid silinder- ja reguleeritava puuriga; 7) saeb kõverjoonelisi kontuure	Kultuuriline identiteet Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Inimeseõpetus Loodusõpetus Matemaatika Ajalugu Eesti keel Kunstiõpetus

	tikksae ja lintsaega (vajaduse korral abiga); 8) koostab lihtsama tööjuhendi ja/või fotoseeria oma tööprotsessist; 9) õotab elektriliste masinatega ohutult, oskab ohte vältida.		
--	--	--	--

5. Õppeaine kirjeldus kooliastmeti (8.-9. klass)

Järjepidevalt süvendatakse oskust töötada nii iseseisvalt kui ka rühmas, rakendada eelmistel aastatel omandatud teadmisi ja oskusi, valida ja kasutada sobivaid töövahendeid ja -võtteid. Õpilasel süveneb oskus ise oma tööd kavandada, luua, viimistleda ning tulemust hinnata. Kujunevad erinevad oskused: endale sobiva juhendmaterjali (kirjalikud juhendid, skeemid, joonised, käsiraamatud) valimine vastavalt omandatud oskustele. Õpetaja juhendamisel õpitakse kasutama keerukamaid digitaalseid seadmeid (3D-printer, CNC-pink, tikkimismasin, lasergraveerija jt) ja turvaliselt käituma nii digitaalsetes kui ka füüsilistes keskkondades. Tööõpetuse kaudu valmistub nooruk iseseisvaks võimetekohaseks tööks ja/või täiendus- ning kutseõppeks. Õpilasele tutvustatakse erinevaid ainevaldkonnaga seotud elukutseid, õpetatakse ette kujutama oma toimetulekut kodukoha tööturul.

8.klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
KODUNDUS Toit ja toitumine. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine ja konservimine. Toidu valmistamise organiseerimine ja tarbijakasvatus. Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm). Toidu valmistamine. Etikett: peolaua menüü koostamine. Kodu korrashoid. Erinevad stiilid sisekujunduses	1) oskab õpetaja juhendamisel etteantud summa piires menüüd ja toidukorvi planeerida; 2) juhendub pakendiinfost; teeb vahet mõistritel „parim enne“ ja „kõlblik kuni“; 4) teab nimetada Eesti rahvustoite ja oskab mõnda neist valmistada; 5) katab laua vastavalt menüüle; 6) oskab juhendamisel kasutada kodukeemiat; 7) oskab juhendamisel kasutada nõudepesumasinat (programmid, pesuvahendid).	Keskkond ja jätkusuutlik areng Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Tervis ja ohutus Kultuuriline identiteet Väärtused ja kõlblus	Matemaatika Eesti keel Inimeseõpetus
KÄSITÖÖ Disain, kavandamine ja rahvakunst. Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöös kavandades. Käsitöö organiseerimine. Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest. Tööplaneerimine üksi ja rühmas töötades. Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi.	1) kavandab käsitöös, valib selle valmistamiseks õpetaja juhendamisel sobivad materjalid ja töövahendid; 2) kasutab juhendamisel töövahendeid, viimistlus- ja/või kaunistusvõtteid eesmärgipäraselt; 3) heegeldab lihtsama skeemi või digitaalse juhendi järgi;	Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Tehnoloogia ja innovatsioon Tervis ja ohutus	Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel Inimeseõpetus

Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine. Materjalid ja tööliigid. Tikkimine. Õmblemine: rõivaeseme õmblemine. Õmblustöö viimistlemine. Kudumine: erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi (palmikud, patentkoed, nupud). Heegeldamine erinevatele rahvustele omased heegeltehnikad.	4) koob lihtsamaid koekirju; 5) koob lihtsaid esemeid; leiab ja kopeerib juhendamisel lõikelehelts lihtsamaid lõikeid; 6) kasutab õmblusmasinat, võimaluse korral tikkimismasinat; 7) viimistleb juhendamisel erinevates tehnikates töid.		
TEHNOLOOGIAÕPETUS Eskiisi järgi detailide valmistamine, mõõtude lugemine eskiisilt. Höövelpaksusmasina kasutamine detailide valmistamisel. Tappide märkimine materjalile, freespingi ja ketassae kasutamine tappide töötlemisel. Taaskasutatavast puitmaterjalist omaloomingulise mööblieseme kavandamine ja valmistamine. Detailide viimistlemine. Omaloomingulise mööblieseme detailide kinnitamine keeltapi, puittüüblite või kruvidega.	1) loeb jooniselt detaili mõõtmeid ja teeb lihtsaid jooniseid; 2) saeb ja hööveldab detaile puidutöötluspinkidel; 3) valmistab juhendamisel keeltappi ja/või puurib (freesib) tapipesasid; 4) valmistab lihtsamaid esemeid (nt taburet, seinariiu, nukuwoodi jm); 5) 5) valmistab ja kasutab puiduseotisi; 6) 6) kinnitab puittooriku treimiseks treipingi tsentrite vahele ja metalltooriku padrunisse (vajaduse korral abiga); 7) treib juhendamisel puidust silindrilisi ja astmelisi detaile; 8) koostab lihtsama tööjuhendi ja/või videojuhendi oma tööprotsessist; järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.	Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus Tervis ja ohutus Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Inimeseõpetus Loodusõpetus Matemaatika Eesti keel Kunst

9. klassi ainekava

Õppesisu	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõiming
KÄSITÖÖ Disain, kavandamine ja rahvakunst. Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses. Moelooming. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades. Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana. Käsitöö organiseerimine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Õmblemise ja käsitööga seotud	1) valib ja kombineerib juhendamisel tööks sobilikke materjale ja õpitud tehnoloogiaid; 2) heegeldab skeemide ja tööjuhendite järgi; 3) koob lihtsaid koekirju ja esemeid koekirjaskeemide ja juhendite järgi; 4) määrab oma riiete suurusnumbri ja kehatüübi sobiva tegumoe leidmiseks; 5) õmbleb iseseisvalt lihtsamaid esemeid või teostab töid õpetaja	Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Tervis ja ohutus Väärtused ja kõlblus	Matemaatika Loodusõpetus Kehaline kasvatus

elukutsed ning võimalused ettevõtluseks. Käsitöötehnicate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Õmblemine: mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Rõivaeseme õmblemine. Õmblustöö viimistlemine. Kudumine: erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.	valikul mõnes teises käsitöötöehnikas (nt kangastelgedel kudumine, masintikkimine, ehte valmistamine, makramee, savitööd, erinev taaskasutus jne); 6) kasutab ainealast teabekirjandust ja vastavaid veebilehti; 7) loeb ja mõistab valmisriiete etikette, arvestab neil esitatavat teavet, oskab vajaduse korral leida veebist tingmärkide tähendusi; 8) oskab hooldada erinevast materjalist rõivaid; oskab juhendamisel taaskasutada erinevaid materjale.		
KODUNDUS Toit ja toitumine. Eestlaste toit läbi aegade. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm). Toidu valmistamise organiseerimine ja tarbijakasvatuse. Menüü koostamine, kalkultatsioon ja praktilise töö organiseerimine kuni tulemuse analüüsimiseni. Toidu valmistamine ja rahvustoidud. Etikett: koosviibimiste korraldamine. Kutsed ja kingitused. Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, koduses peolauas, kohvikus ning restoranis.	1) jälgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid, korrastab ruumi; 2) kasutab ja puhastab köögitehnikat; 3) valmistab toitu, järgides hügieeninõudeid; 4) oskab nimetada erinevate rahvaste rahvustoite ja mõnda neist valmistada; 5) oskab juhendamisel oma kulusid planeerida; 6) tunneb jalatsite hooldusmärke, oskab kasutada lihtsamaid jalatsite hooldusvõtteid; 7) teab, kus jalatseid parandatakse.	Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus Tervis ja ohutus	Matemaatika Inimeseõpetus Loodusõpetus Eesti keel
TEHNOLOOGIAÕPETUS Praktilise projektitööna tehtava lõputöö kavandamine valmistamine ja analüüs. Lõputöö detaili- ja koostejooniste (eskiiside) joonestamine ning detailide valmistamine ja monteerimine jooniste järgi. Lõputöö detailide valmistamine materjalist. Mõõte- ja märkevahendite kasutamine detailide töötlemisel toormaterjalist. Vabakäe kavandi või eskiisi esitlemine õpetajale töö planeerimisetapis Töötappide planeerimine oma lõputöö detailide valmistamiseks materjalist, sealjuures lähtub eelnevalt koostatud joonistest ja kavanditest.	1) planeerib iseseisvalt või rühmas tervikliku tööprotsessi ning hindab töö korrektsust ja esteetilisust; 2) loeb tööjoonist õpitud teadmiste/oskuste ulatuses; 3) mõõdab joonlaua, nihiku ja mõõdulindi abil eseme joonmõõtmed ja vajaduse korral tähendab neid lihtsa eskiisi kujul üles; 4) kasutab materjale, töövahendeid ja nüüdisaegseid seadmeid eesmärgipäraselt, vajaduse korral õpetaja abiga; 5) viimistleb esemeid toonimise, värvimise või lakkimisega; 6) suudab valmistada jõukohaseid liiteid; 7) treib juhendamisel keeruka kujuga detaile tsentrite vahel ja	Keskkond ja jätkusuutlik areng Väärtused ja kõlblus Tervis ja ohutus	Inimeseõpetus Matemaatika Eesti keel Kunst

Lõputöö koostu ja detailide viimistluse planeerimine ja teostamine. Oma töö konteksti sobivaid ühendusviiside kasutamine lõputöö detailide ühendamisel.	ketastoorikuid kinnituskettal; 8) kirjeldab ja analüüsib oma töö valmimist etappide kaupa ning esitleb lõpptulemust, vajaduse korral õpetaja abiga; 9) järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid.		
---	--	--	--